

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-HTD-001-ZV9-002

Vědomě využívá své hudební schopnosti a dovednosti získané prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností v individuálních i skupinových aktivitách.

Popis úrovně **Na cestě**

- Dokáže se přizpůsobit danému tempu či dynamice.
- Dokáže zopakovat různé jednoduché rytmické či melodické úseky a po jejich osvojení si zkouší své vlastní kreativní varianty.
- Oceňuje svou originalitu i originalitu druhých (barva hlasu, rytmické a melodické nápady, ztvárnění pohybem).

Rapujeme vlastní songy

Autor materiálu: Ondřej Hrách

Anotace

Tato aktivita propojuje digitální nástroje s tradičním hudebním projevem a vede žáky k vědomému využívání jejich rytmického a vokálního citění. Žáci ve skupinkách vytvoří vlastní hudební podklad pomocí AI nástroje Suno, napíší originální text vycházející z jejich životních zkušeností a následně připraví a předvedou rytmizované mluvené slovo (rap nebo recitativ) na tento podklad. Aktivita rozvíjí schopnost vnímat a udržet rytmus, přizpůsobit se tempu a dynamice hudby, a zároveň podporuje originalitu a sebevyjádření žáků. Digitální technologie zde slouží jako pomocník pro kreativní tvorbu a umožňuje i méně hudebně zkušeným žákům úspěšně realizovat hudební projekt.

Časová náročnost: 2× 45 minut

Zadání pro žáky

Evokace (10 minut):

- Co je to rap? Co je to recitativ? Poslechněte si pár ukázek, které vám přehraje učitel.
- Co musí raper dodržovat, aby jeho píseň zněla dobře? Co naopak v rapu nehraje takovou roli jako u zpěvu?
- Myslíte si, že i vy sami si můžete vytvořit rapovou píseň (nebo píseň s recitativem)? Můžete vám k tomu nějak pomoci moderní technologie? Znáte aplikaci Suno?

Praktický úkol (35 minut + domácí příprava):

- Rozdělte se do menších skupin po 2–3 žácích. V každé skupince musí být alespoň jeden žák, který splňuje požadavky pro práci s aplikací Suno (viz metodický komentář). Tento žák si v aplikaci vytvoří bezplatný účet, aby s ní mohl pracovat.
- Vaším úkolem bude vytvořit ve skupině společnou píseň (cca 2–3 minuty), ve které spojíte originální

text s hudebním podkladem vytvořeným pomocí AI. Ve skupině spolupracujte tak, aby vzniklá píseň byla opravdu společným dílem.

- Zamyslete se a najděte shodu, na jaké téma bude vaše píseň, např.:
 - naše škola
 - naše město
 - co nás baví dělat
 - náš životní styl
- S pomocí AI nástroje Suno vygenerujte instrumentální hudební podklad:
 - Vymyslete, jaký styl hudby by nejlépe odpovídal vašim preferencím – budete chtít rapovat jako hiphopeři, nebo spíš rytmicky recitovat do folkového či jiného žánru?
 - V aplikaci Suno zaškrtněte možnost „Instrumental“ a napište textové zadání, např. „karaoke rap song“, „folk instrumental backing track“ apod., můžete i doplnit další požadavky. Psát můžete i v češtině, nicméně v angličtině bývají výsledky lepší.
 - Vygenerujte několik variant a vyberte tu, která vám nejvíce vyhovuje. Při generování dávejte pozor, abyste nevyčerpali dostupné denní kredity (zpravidla je možné generovat 5× denně).
 - Vybranou hudbu nasdílejte učiteli (lze poslat přímý odkaz na danou hudbu).
- Napište originální text na jedno z výše uvedených témat (nebo si po domluvě s učitelem zvolte vlastní). Text by měl mít minimálně 12 veršů (řádků). Snažte se, aby seděl na vybranou hudbu – rytmicky (počet slabik, rýmy, důrazy), významově (části písně, předěly, změny nálady/intenzity...), formálně (délka písně).
 - V textu se vyhýbejte vulgárnímu jazyku i jakémukoli urážlivému, zraňujícímu nebo jinak nevhodnému vyjadřování vůči druhým lidem nebo skupinám. Text by měl být vhodný k veřejnému přednesu před třídou.
- Domácí příprava:
 - Připravte své vystoupení – zaměřte se na rytmus, srozumitelnost textu a souhru s hudbou. V ideálním případě by se do performance měli zapojit všichni členové skupinky.
 - Můžete přidat jednoduché pohybové/výrazové prvky (nebo tematický vizuální obsah), které podpoří vaše vystoupení.

Reflexe (45 minut na další hodinu):

- Každá skupina předvede své vystoupení před třídou.
- Po každém vystoupení proběhne krátká reflexe:
 - Jak se vám dařilo udržet rytmus a reagovat na změny v hudbě?
 - S čím jste při přípravě nejvíce bojovali?
 - Jak jste ve skupině zajistili to, že vzniklo společné dílo? Co bylo pro vaši spolupráci důležité?
 - Co se vám podle vás nejvíce povedlo?
 - Spolužáci poskytnou konstruktivní zpětnou vazbu – co se jim líbilo, co je zaujalo, případně co by mohlo být jinak.
- Na závěr proběhne společná diskuse o celém procesu tvorby – jak vám pomohl digitální nástroj, co jste se naučili o rytmu a přednesu, jak jste se cítili při vystoupení, jak moc se cítíte být „autory“ písně, když vám hudbu vygenerovala AI apod.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK digitální Tvorba digitálního obsahu KDI-TDO-000-ZV9-	<i>Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.</i>	- zařazují do výuky takové aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií - podporují žáky v experimentování s různými

001		možnostmi, jak vyjádřit myšlenky za pomoci digitálních technologií - nabízím žákům zdroje a příležitosti k úpravám digitálního obsahu s cílem přizpůsobit ho či obohatit pro další účely
KK digitální Digitální vývoj a inovace KDI-VIN-000-ZV9-001	<i>Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.</i>	- vedu žáky k samostatnému využívání digitálních technologií v konkrétních výukových situacích - vedu žáky ke sdílení možností, kde a jak využít digitální technologie, k diskusím a společnému hodnocení přínosů a rizik využití digitálních technologií v dané situaci
KK kulturní Kulturní a umělecké sebevyjádření KKT-SVJ-000-ZV9-001	<i>Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.</i>	- poskytuji žákům prostředí, ve kterém se cítí být motivováni ke tvorbě a experimentování s různými uměleckými technikami a médii, podporuje jejich kreativitu a fantazii a nechává je vyjádřit své myšlenky a emoce prostřednictvím uměleckého díla - podporuji žáky ve vyjádření své osobní identity, emocí, postojů a hodnot prostřednictvím uměleckých děl - organizuji tvůrčí projekty nebo workshopy, ve kterých mají žáci možnost pracovat na vlastních i týmových uměleckých projektech a rozvíjet své schopnosti tvorby, komunikace a spolupráce
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV9-001	<i>Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.</i>	- zadávám pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu - reflektuji s žáky postupy skupinové spolupráce - nabízím žákům aktivity, v nichž přijímají zodpovědnost za společné dílo

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Komponenty a vzdělávací strategie
ZG čtenářská a pisatelská Budování porozumění v četbě a v procesu psaní ZGC-BPO-000-ZV9-001	<i>Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.</i>	- Komponenta: psaní jako nástroj pro porozumění věcné problematice i sobě samému: Podle své potřeby využívá psaní pro ujasnění svých myšlenek a pocitů, pro své sebeuvědomění a sebevyjádření... - Komponenta: psaní pro vyhodnocování vlastních poznatků a zkušeností v oborech i pro sebeuvědomění: Vyjasňuje si, jak vidí sebe sama, kdo je, jaký je, k čemu patří nebo se hlásí... - Vzdělávací strategie: Učitel každého vyučovacího předmětu bude postupovat tak, aby bylo každému žákovi (...) umožněno, aby uvedené činnosti ve výuce realizoval(a) soustavně a systematicky.

Metodický komentář pro učitele

Technické vybavení:

- 1. část (příprava):

- učitelský počítač + reproduktory
- počítače/tablety s přístupem k internetu (alespoň jeden na skupinu)
- sluchátka (alespoň jedna na skupinu)
- 2. část (vystoupení):
 - učitelský počítač + projektor + reproduktory

Příprava před hodinou:

- Připravte hudební ukázkou (rap, recitativ), ideálně s českými texty.
 - Pozn.: Recitativem v této aktivitě myslíme „rytmizované mluvené slovo do hudby“. Laicky řečeno „zpěv bez intonace“.
- Vytvořte si bezplatný účet v aplikaci Suno (suno.ai) a seznamte se se základními funkcemi. Bezplatná verze umožňuje 5 generování denně – na každé zadání aplikace vytvoří dvě verze, tedy celkem 10 písní denně (stav k dubnu 2025).
- Zkontrolujte pravidla používání dané služby (především věkový limit – zpravidla od 13 let a 13–18 let se souhlasem zákonného zástupce). V případě potřeby zajistěte souhlasy zákonných zástupců.

Během hodiny:

- Při formování skupin zohledněte preference žáků ohledně stylu projevu (rap × recitativ).
- Jasně stanovte, že výsledná vystoupení musí probíhat v bezpečném a respektujícím prostředí.
 - Zdůrazněte, že nejde o pěvecký výkon, ale především o odvahu předstoupit před ostatní, o smysluplnost textu a o určité formální prvky performance (rytmus, souhra s hudbou).
 - Introvertnějším žákům, kteří trpí trémou nebo strachem z veřejného vystoupení, můžete doporučit, aby se co nejvíce zapojili do ostatních činností během aktivity. Případně zvažte alternativní formy plnění úkolu (viz níže).
- Při práci s aplikací Suno dohlédněte, aby ji obsluhovali pouze žáci, kteří splňují potřebné podmínky.
- Podpořte žáky v tom, aby psali texty autentické, vycházející z jejich zkušeností – to jim usnadní prezentaci a dodá vystoupení přesvědčivost. Je potřeba vycházet z aktuálního stavu žáků ohledně verbálního sebevyjadřování a tomuto stavu případně přizpůsobit i zadání. Je dobré, když mají žáci s psaním podobných textů už zkušenosti z dřívější práce např. v českém jazyce, dramatické výchově apod.
- Během nácviku obcházejte skupiny a poskytněte podporu a zpětnou vazbu.

Možné varianty a rozšíření:

- Obáváte-li se technických potíží během výuky nebo nemáte-li v kolektivu dostatečný počet žáků splňujících potřebné podmínky pro práci s generátorem hudby, můžete předem sami připravit několik variant hudebních podkladů, ze kterých žáci budou vybírat (namísto přímého generování). Nicméně v této variantě se ztrácí mj. silná vazba na klíčovou kompetenci digitální.
- Místo živých performancí může být cílovým výstupem nahrávka: žáci svůj rap/recitativ nahrají pomocí mikrofону a ve zvukovém editoru (např. Audacity) spojí hudbu s textem v jeden zvukový soubor.
- Mezipředmětové propojení: projekt lze rozšířit ve spolupráci s výtvarnou výchovou (návrh obalu alba), informatikou (zpracování nahrávek, tvorba playlistu) či jinými předměty (téma textu může být inspirováno i např. z dějepisu, biologie...).
- Neopomíjejte vazbu na KK digitální. Nezapomeňte mimo jiné žáky seznámit s pravidly bezpečné a zodpovědné práce s danými digitálními nástroji (především věková omezení).

Učitel vede žáky k:

- vědomému využívání rytmických a vokálních dovedností;
- objevování možností propojování digitálních nástrojů s vlastní tvůrčí činností, experimentování s nimi;
- překonávání ostychu při veřejném vystoupení;
- respektování různých stylů hudebního projevu;
- konstruktivnímu poskytování i přijímání zpětné vazby;

- reflexi vlastního tvůrčího procesu a růstu.

Popis ověřování

Učitel sleduje, zda žák:

- při přípravě písně:
 - aktivně se zapojuje do společné tvorby hudebního podkladu a textu;
 - dává průchod vlastní originalitě a kreativitě;
 - bezpečně a účelně využívá digitální nástroje;
 - přispívá ke spolupráci a společné tvorbě – nabízí vlastní nápady, je schopen je rozvíjet nebo opouštět na základě komunikace s dalšími členy skupiny, s otevřeností a respektem vnímá nápady jiných a zvažuje je s ohledem na společné dílo.
- při vystoupení:
 - vnímá a dokáže udržet rytmus;
 - přizpůsobuje svůj projev tempu a dynamickým změnám v hudbě;
 - reaguje na strukturu hudebního podkladu (předěly, refrény, změny nálady).
- při reflexi a zpětné vazbě:
 - reflektuje svůj vlastní tvůrčí proces a výkon, svou roli ve společné tvorbě;
 - reflektuje společnou práci, pojmenovává vlastními slovy strategie, kterými skupina dosáhla společného výsledku;
 - poskytuje konstruktivní zpětnou vazbu ostatním skupinám;
 - oceňuje originalitu u spolužáků.

Národní pedagogický institut
České republiky

*Ilustrativní úloha ke vzdělávacímu obsahu RVP ZV
s vazbou na klíčové kompetence a základní gramotnosti*